2. feladatsor: Halmazok

1. feladat

Legyen az alaphalmaz $U = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$, továbbá legyen $A = \{1, 2, 3, 4\}$, $B = \{0, 2, 4, 8\}$, $C = \{2, 3, 5, 7\}$.

(a) Határozza meg a következő halmazokat:

 $A \cap B$ $B \cup C$ $A \setminus C$ \overline{C}

(b) Tekintsük az $X = \{A, B, C\}, Y = \{\{0, 2, 4, 6, 8\}, \{1, 3, 5, 7, 9\}\}$ halmazrendszereket. Határozza meg a következő halmazokat.

 $\cap X$ $\cup X$ $X \cup Y$ $X \cap Y$

(c) Állapítsa meg a következő kijelentések logikai értékét:

 $4 \in B \qquad \qquad A \subseteq B \qquad \qquad \{\emptyset\} \subseteq X \cup Y \qquad \qquad 3 \in A \cap B$ $\{1,2\} \subseteq A \qquad \qquad A \in X \cup Y \qquad \qquad A \subseteq X \cup Y \qquad \qquad C \cap \emptyset = \emptyset$ $2 \subseteq A \qquad \qquad \{2\} \subseteq A \qquad \qquad 2 \in X \cup Y \qquad \qquad \{2\} \in X \cap Y$

2. feladat

Írja fel az $\{1, 2, 3\}$ halmaz hatványhalmazát.

3. feladat

Legyen $A = \{a, b, c, d\}, B = \{c, d\}, C = \{a, e\}$. Mutassuk meg, hogy ekkor $A \setminus (B \setminus C) = (A \setminus B) \cup (B \cap C)$. Igaz-e ez az állítás tetszőleges A, B, C halmazokra?

4. feladat

Tekintsük az $X = \{\{1,2,3\}, \{2,3,4,5\}, \{0,2,3,7\}\}$ halmazrendszert. Határozza meg a következő halmazokat: $\cap X, X \cup \{5,6,7,8\}, \cup (X \cup \{5,6,7,8\}), \cap (X \cup \{5,6,7,8\}), X \cup \{\{3,5,7\}, \{1\}, \{2\}\}, \cup (X \cup \{\{3,5,7\}, \{1\}, \{2\}\}), \cap (X \cup \{\{3,5,7\}, \{1\}, \{2\}\}).$

5. feladat

Határozza meg az A, B, C halmazok elemeit, ha tudjuk, hogy $A \setminus B = \{1, 3, 5\}, A \cup B \cup C = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}, (A \cap C) \cup (B \cap C) = \emptyset, C \setminus B = \{2, 4\}$ és $(A \cap B) \setminus C = \{6\}$.

6. feladat

Legyenek A,B,C tetszőleges halmazok, U az alaphalmaz, $A,B,C\subseteq U$. Igazoljuk a következő azonosságokat.

(a) $A \cup B = B \cup A$ (g) $\overline{A \cup B} = \overline{A} \cap \overline{B}$

(b) $(A \cup B) \cup C = A \cup (B \cup C)$ (h) $\overline{A \cap B} = \overline{A} \cup \overline{B}$

(c) $A \cap B = B \cap A$ (i) $A \cup \overline{A} = U$

(d) $(A \cap B) \cap C = A \cap (B \cap C)$ (j) $A \cap \overline{A} = \emptyset$

(e) $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$ (k) $\overline{\overline{A}} = A$

(f) $A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$

7. feladat

Legyenek A, B, C tetszőleges halmazok. Igazoljuk a következő állításokat.

- (a) ha $A \subseteq C$ és $B \subseteq C$ akkor $A \cup B \subseteq C$
- (b) ha $A \subseteq B$ és $A \subseteq C$ akkor $A \subseteq B \cap C$
- (c) $A \cup (B \cap A) = A$

8. feladat

Legyen A és B nemüres halmazok. Igazolja a következő egyenlőségeket.

- (a) $(A \setminus B) \cap B = \emptyset$
- (b) $(A \cup \overline{B}) \cap (\overline{A} \cup \overline{B}) = \overline{B}$

9. feladat

Legyen az alaphalmaz U továbbá $A,B,C\subseteq U$ tetszőleges halmazok. Igazolja a következő egyenlőségeket.

- (a) $(A \cap B) \setminus C = (A \setminus C) \cap (B \setminus C)$
- (b) $A \setminus (B \cup C) = (A \setminus B) \cap (A \setminus C)$
- (c) $A \setminus (A \setminus (B \setminus C)) = A \cap B \cap \overline{C}$

10. feladat

Döntse el a következő halmazrendszerekről, hogy melyek lehetnek az $A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\}$ halmaz valamely osztályfelbontása.

- (a) $X_1 = \{\{1, 7, 8\}, \{2, 5, 6\}, \{3, 4\}\}$
- (b) $X_2 = \{\{1, 6, 7, 8\}, \{2, 3, 4\}, \{5, 6\}\}$
- (c) $X_3 = \{\{1, 2, 3\}, \{4\}, \{5, 6, 7, 8\}\}$
- (d) $X_4 = \{\{1, 3, 5, 7\}, \{2, 4, 6, 8\}\}$
- (e) $X_5 = \{\{1, 2, 3, 4\}, \{5, 6, 7, 8\}, \emptyset\}$

11. feladat

Legyen $A = \{1, 2\}, B = \{a, b, c\}$ és $C = \{2, 3, 4\}$. Határozza meg az $A \times A, A \times B, A \times A \times B, B \times A, (A \times A) \times B, A \times (A \times B), A \triangle B, A \triangle C$ halmazokat.

12. feladat

Legyenek A,B,C nemüres halmazok. Igazolja a következő egyenlőséget: $(A \cup B) \times C = (A \times C) \cup (B \times C)$.

13. feladat

Legyenek A,B,C,D nemüres halmazok. Bizonyítsuk be, hogy $A\times B\subseteq C\times D$ akkor és csak akkor teljesül, ha $A\subseteq C$ és $B\subseteq D$.

14. feladat

Legyenek A és B tetszőleges halmazok. Bizonyítsuk be, hogy $P(A \cap B) = P(A) \cap P(B)$, ahol P(A) jelöli A hatványhalmazát. Igaz-e az állítás unióval?

15. feladat

Döntse el, hogy igazak-e a következő egyenlőségek tetszőleges A,B,C halmazokra. Állításait bizonyítsa.

- (a) $\overline{A} \cap B = B \setminus A$
- (b) $(A \cap B) \setminus C = (A \setminus B) \cap C$
- (c) $(A \cup B) \cap (B \setminus A) = (A \cup B) \setminus (A \setminus B)$
- (d) $(A \cap B) \setminus C = (A \setminus C) \cap (B \setminus C)$

Felhasznált irodalom

Béres Zoltán, Csikós Pajor Gizella, Péics Hajnalka: *Algebra elméleti összefoglaló és példatár*. Bolyai Farkas Alapítvány

Urbán János: Matematikai logika. Műszaki Kiadó (Bolyai-könyvek sorozat)

Ismeretlen Szerző: Matematikai analízis jegyzet. (9. feladat)

Rimán János: Matematikai analízis feladatgyűjtemény. EKF Líceum Kiadó

Koch-Gömöri Richárd, kgomoririchard@inf.elte.hu, kgomori.richard@gmail.com